

معضلات خانه اجاره ای

ظاهرا يك چرخش و ساختار مدوري بازیگر - کارگردان در حوزه طنز تلویزیوني در حال شکل گرفتن است.

جام جم آنلاین: ظاهرا يك چرخش و ساختار مدوري بازیگر - کارگردان در حوزه طنز تلویزیوني در حال شکل گرفتن است. بعد از #171 سعید آقاخانی» اینک نوبت به #171 رامین ناصر نصیر» رسیده تا این بار در مقام کارگردان، داستانی کمدیک را روایت کند.

این که بازیگری پس از سالها تجربه کار طنز در تلویزیون به کارگردانی روی بیاورد فی نفسه اتفاق بدی نیست. فقط مساله این است که سابقه و تجربه های متعدد به نوآوری در عرصه نمایش و طنز تلویزیونی منجر نشده و همان فضا سازی ها و شخصیت پردازی ها و رویکرد طنزانه مورد استفاده قرار گرفته و باز تولید شده است، در حالی که مثلا فروش صحت در ساختمان پزشکان طرح نویی در انداخت و يك گونه متفاوت تری از طنزهای تلویزیونی را عرضه کرد که این تازگی با جذب بیشتر مخاطب نیز همراه شد.

مهران غفوریان، نادر سلیمانی، بیژن بنفشه خواه، نصرالله رادش، سینا رازانی، شهین تسلیمی، آرش نودری، نعیمه نظام دوست، سوزان عزیزی، رابعه مدنی، غزاله جزایری، امیر کاظمی، فرشاد موحد حسینی، بهشاد مخبري و حمید لیقوانی از جمله بازیگرانی هستند که در این اثر هنرمایی می کنند.

اساسا یکی از ویژگی های طنزهای شبانه از جنس آقاخانی و ناصر نصیر همین تعدد بازیگر و کاراکتر بوده که با شلوغ کردن شخصیت های قصه، گاه ضعف متن و فیلمنامه را پنهان می کنند.

مجموعه #171 خانه اجاره ای» ترکیبی از معضلات اجتماعی و مسائل مبتلابه خانواده را دستمایه کار خود قرار داده و سعی دارد در بستری طنزگونه، مراودات، عادات و مناسبات غلط و مشکل سازی را که این روزها بسیاری از افراد خانواده به شکل مستقیم و غیرمستقیم با آن دست به گریبانند، به نقد بکشد.

توجه به مسائل اجتماعی روز که دیگر چندان هم قابل تفکیک از مسائل خانوادگی نیست می تواند بهترین سوژه برای دستمایه قرار گرفتن يك مجموعه تلویزیونی باشد، اما به صرف يك یا چند سوژه به اصطلاح مد روز برای این کار کافی نیست، بلکه فرم و ساختاری که برای روایت و بازنمایی این موقعیت ها مورد استفاده قرار می گیرد نیز مهم است.

بویژه این که از بازیگران آشنای این حوزه استفاده شود. در چنین موقعیتی لازم است ابتدا با يك تغییر نقش یا تحول در جنس بازی این بازیگران يك آشنایی زدایی آگاهانه و درونی درباره آنها صورت بگیرد تا تصورات کلیشه ای تماشاگر از این بازیگران شکسته شود و این قصه های به روز نیز در ذهن مخاطب تاویل های تازه ای را تجربه کند.

به هر حال در جامعه ای زندگی می کنیم که بحران و نابهنجاری های اجتماعی به هر دلیل افزایش یافته و پررنگ شده است و این که يك مجموعه تلویزیونی با زبان و لحنی طنزانه سراغ این مسائل رفته و در پس لبخندی که بر لبان مخاطب می نشاند به آسیب شناسی این معضلات هم می پردازد.

در این خصوص معضلاتی چون کلاهبرداری، ثروت اندوزی، ساده لوحی و تاثیرات مخرب برنامه های ماهواره ای به تصویر کشیده می شود.

هر چند هر کدام از این موارد به تنهایی واجد ظرفیت بالایی برای پرداختی عمیق تر بوده و این شیوه کسکول وار که از هر مساله چیزی در سبد قصه بگذاریم در نهایت به نوعی سطحی نگری می انجامد که دست کم آن سویه آسیب شناسی و نگاه جدی تری را که در پس این قصه هاست، کمرنگ می کند البته سرگرمی، مهم ترین پیامی است که اگر هر مجموعه تلویزیونی بتواند آن را تضمین کند کار بزرگی رخ داده است.

همان طور که اشاره کردم ساختار بیرونی و بصري قصه فرق چندانی با مجموعه های مشابه ندارد و از لوکیشن و موقعیت های دراماتیک تکراری استفاده می شود که باز هم برای مخاطب خیلی آشناست.

کارگردانان مجموعه های طنز باید با ریسک پذیری عرصه های جدیدی را به روی مخاطب بگشایند. اگر بخواهیم خانه اجاره ای را در چارچوب همین شمایل متداول و همیشگی طنز بررسی کنیم چندان هم بی مزه و دافعه برانگیز نیست. به هر حال داستان های این سریال در یک مجموعه مسکونی که چند خانواده مختلف با مختصات و ویژگی های خاص خود زندگی می کنند، اتفاق می افتد.

زندگی هر کدام از خانواده های این مجتمع، تحت تاثیر ماجراهای روزمره قرار می گیرد که اگرچه وقوع شان دور از ذهن نیست، اما تبعاتی دارد که فضایی شیرین و طنزآلود پدید می آورد.

در واقع به رغم لوکیشن ثابت، مخاطب با تنوع و تعدد داستانی در این سریال مواجه بوده و می تواند ماجرای تودرتو و طولانی را دنبال کند که خوشبختانه به واسطه ریتم خوبی که از این ساختار متناوب به دست آورده از کسالت و ملال بیننده می کاهد.

سریال در عین این که از شخصیت های شناسنامه دار بهره می گیرد، اما با هویت کلی و جمعی تری مواجه هستیم که به واسطه ترکیب خانواده های مختلف در قصه فراهم می شود که هر کدام از آنها به نوعی قشری از جامعه را نمایندگی کرده و مسائل آنها را به تصویر می کشند.

در این فضای مشترک، آنچه موتور حرکت کمدی قصه قرار می گیرد تفاوت و تضادهایی است که در شخصیت های داستانی می بینیم که در یک همزیستی اجباری به تنش ها و البته روابط عاطفی تن می دهند که از دل آن، طنز ماجرا بیرون می زند.

خانه اجاره ای در واقع یک مجموعه طنز آپارتمانی - شهری نیز محسوب می شود که شاید برای بسیاری از مردم ایران در سراسر کشور به عنوان دغدغه است به بهانه ای برای خندیدن تبدیل نشود.

لذا ما در طنزپردازی های تلویزیونی نیز به یک نوع پایتخت زدایی و آپارتمان گریزی نیازمندیم تا یک خط در میان مسائل و معضلات اجاره نشینی و آپارتمان نشینی به موضوع همیشگی طنزهای تلویزیونی بدل نشود.

خانه اجاره ای در ۹۰ قسمت ۴۰ دقیقه ای آماده شده و با توجه به همین طولانی بودن با این خطر مواجه است که ریتم خود را از دست داده و نتواند مخاطب را با خود همراه کند. واقعا پس از تجربه های متعدد در کارهای 90 شبی، سرپا ماندن چنین مجموعه هایی در یک فصل، دشوار است.

سید رضا صائمی

نظرات خوانندگان (0 نظر)